

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA VARNOSTNEGA OSEBJA ZA UPORABO SLUŽBENEGA PSA ZA ZAZNAVANJE PRISOTNOSTI SNOVI

1 IME PROGRAMA

Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za uporabo službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi.

Program usposabljanja izvaja služba policije, pristojna za šolanje vodnikov in službenih psov. Vrednost točke je določena s cenikom.

2 POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI KANDIDAT ZA VODNIKA IN SLUŽBENI PES, KI SE ŽELI USPOSABLJATI

Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja je namenjen varnostniku vodniku službenega psa (v nadaljnjem besedilu: vodnik) in šolanju službenega psa, ki se uporablja pri varovanju ljudi in premoženja na varovanem območju, da z vohom zazna prisotnost nevarnih snovi, kot so npr. eksploziv (v nadaljnjem besedilu: snovi). Namen programa usposabljanja je usposobiti vodnika za strokovno, zakonito, varno in učinkovito uporabo službenega psa za odkrivanje snovi.

2.1 Pogoj za vključitev v program usposabljanja:

- kandidat za vodnika mora imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo oziroma strokovno usposobljenost za opravljanje del varnostnika, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja zasebno varovanje pravico do uporabe ukrepov in drugih sredstev varnostnika (varnostnik čuvaj, varnostnik, varnostnik nadzornik, varnostnik telesni stražar ali varnostni menedžer)
- kandidat za vodnika mora imeti veselje do dela s psi in se mora v program vključiti prostovoljno
- pes mora po zunanosti ustrezati pasemskemu tipu delovnih ali lovskih psov
- pes ne sme biti mlajši od desetih mesecev in ne starejši od trideset mesecev
- pes mora imeti veljaven potni list za hišne živali iz katerega je razvidna številka mikročipa in opravljena cepljenja proti steklini (od zadnjega cepljenja ne sme preteči več kot 1 leto in ne manj kot 30 dni)
- da pes ni ugriznil ali kako drugače poškodoval človeka, pa od ugriza oziroma poškodbe še ni minilo zakonsko določeno obdobje
- pes mora biti vodljiv in socializiran, samozavesten, miren, gotov oziroma zanesljiv, pozoren, živahen, sproščen, dobre oziroma prijazne nravi in z dobrimi nagoni
- pes mora prvi dan usposabljanja opraviti preventivni veterinarski pregled pri veterinarju službe policije, pristojne za šolanje službenih psov (v nadaljnjem besedilu: šola) in pridobiti pozitivno mnenje veterinarja šole o primernosti vključitve službenega psa v usposabljanje
- pred pričetkom usposabljanja mora biti sklenjena pogodba med šolo in naročnikom usposabljanja vodnika in psa

Izločitveni kriteriji za psa so:

- *plašen, negotov*
- *agresiven, popadljiv*
- *vidno utrujen, poškodovan ali bolan ali*
- *slabo psihofizično stanje*
- *s slabimi nagoni*

Šola kadarkoli prekine usposabljanje, če so podani izločitveni kriteriji za psa ali, da vodnik ravna v nasprotju s strokovnimi načeli šolanja psov in etičnim kodeksom, ki velja v kinologiji,

2.2 Omejitev vpisa in merila za izbiro

V eno skupino, ki jo vodita dva inštruktorja šole v vlogi vodje tečaja in pomočnika vodje tečaja, se lahko hkrati vključi do šest vodnikov z enakim številom službenih psov.

3 TRAJANJE USPOSABLJANJA IN VIŠINA TARIFE ZA IZVAJANJE IN PREIZKUS

3.1 Program traja najmanj 430 ur (praktični del usposabljanja se izvede v 100 delovnih dneh, okvirno po 4 ure dnevno).

3.2 Višina tarife za izvajanje programa in preizkusa usposobljenosti znaša 2.331 točk.

Dodatni stroški in obveznosti (nakup, namestitvev, oskrba in prehrana službenega psa ter dodatna oprema) se z naročnikom dogovorijo posebej in se opredelijo v pogodbi ter obračunajo po veljavnem stroškovniku oziroma ceniku, ki velja v Policiji.

3.3 Višina tarife za izvedbo preizkusa:

Začetni, vmesni in zaključni preizkus strokovne usposobljenosti so vključeni v ceno programa usposabljanja.

Zaključni preizkus strokovne usposobljenosti, ki se ga izvaja vsako leto se obračuna v skladu z metodologijo na podlagi predpisov, ki urejajo nacionalne poklicne kvalifikacije, ob upoštevanju posebnosti programa. Višina tarife za izvedbo preizkusa znaša 39 enot. Šoli pripada 12 enot za A – strokovno usklajevanje, informiranje in obveščanje in D – materialni stroški – prostor, oprema in material za neposredno preverjanje. Posameznemu članu komisije pripada 9 enot za pisno, praktično in ustno preverjanje.

4 CILJI

4.1 Usmerjevalni cilji

Program omogoča strokovno usposobljenost in znanje za začetek opravljanja dela vodnika s službenim psom za zaznavanje prisotnosti snovi. Program je oblikovan na podlagi potreb po različnih znanjih, ki so nujna za opravljanje dela vodnika za zaznavanje prisotnosti snovi.

- pridobi znanja o oskrbi, negi, prehrani službenega psa,
- pridobi znanja o različnih vrstah uporabe službenega psa,
- razvija spretnosti za varno in učinkovito uporabo službenega psa,
- razvija psihomotorične spretnosti za izvajanje nalog vodnika,
- razvija sposobnosti za uporabo teoretičnega znanja v praktičnem reševanju delovnih nalog,
- pridobi znanja o metodah in postopkih reševanja delovnih problemov pri službenem psu,
- seznani se s pravilnim ravnanjem s snovmi,
- razvija sposobnosti za kakovostno in strokovno delo vodnika,
- razvija sposobnosti za strokovno odločanje pri reševanju zahtevnejših nalog ali kritičnih situacij,
- razvija strokovne identitete in odgovornosti vodnika,
- razvija sposobnosti in motiviranosti za skupinsko delo in medsebojno sodelovanje pri reševanju delovnih nalog,
- spozna in usposobi se za izvajanje varnostnih ukrepov pri delu,
- razvija sposobnosti in motiviranosti za lastno izobraževanje.

4.2 Operativni cilji

Uskladitev vsebin programa

Vsebine programa se v obsegu do 130 ur usklajujejo sproti za vsako izvedbo, skladno s potrebami, ki jih evidentirajo družbe za zasebno varovanje in šola.

Vsebine programa se tako uskladijo glede na opažene potrebe in problematiko konec leta za usposabljanje v naslednjem letu. Predloge za spremembe programa zbira šola.

Z. št.	Vsebina	Teorija	Praksa	SKUPAJ
1	Praktično usposabljanje vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi	-	382	382
2	Veterina – osnovna znanja in prva pomoč	5	6	11
3	Kinologija – osnovna znanja	5	0	5

4	Pogoji in taktika uporabe službenega psa ter vrste in učinki snovi – osnovna znanja ter zakonska osnova	8	0	8
5	Začetni preizkus	-	8	8
6	Vmesni preizkus	-	8	8
7	Zaključni preizkus	-	8	8
	SKUPAJ	18	412	430

4.2.1 Praktično usposabljanje vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi – 382 ur

Cilji usposabljanja so, da se udeleženci:

- spoznavajo z opremo službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi, snovjo kot pripomoček za delo s službenim psom in ostalimi pripomočki za vadbo ter delo s službenim psom za zaznavanje prisotnosti snovi,
- seznanijo s pravilno navezavo prvega stika s službenim psom za zaznavanje prisotnosti snovi in načinom vstopa v bivalni prostor službenega psa, pravilno oskrbo službenega psa, pravilnim odnosom do službenega psa, vzdrževanjem higienskih standardov pri službenem psu in v bivalnem prostoru službenega psa,
- učijo ustvarjanja navezave s službenim psom, pravilne igre s službenim psom, uporabe povelj za službenega psa,
- spoznavajo z različnimi vrstami pohvale in nagrade za službenega psa ter uporabo korekcij za službenega psa,
- učijo vodenja službenega psa, spoznavajo delo vodnika s službenim psom za zaznavanje prisotnosti snovi,
- spoznavajo z osnovnimi načeli vzdrževanja in nadgrajevanja telesne in delovne kondicije službenega psa,
- pod vodstvom inštruktorja izšolajo vsak svojega službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi,
- obnovijo in utrjujejo temeljna znanja ter uporabo službenega psa kot pripomoček za zaznavanje prisotnosti snovi,
- analizirajo posamezne primere uporabe službenega psa iz prakse z razpravo (študije primerov).

Vsebine:

- šolanje službenega psa po programu strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za uporabo službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi, ki vsebuje vaje poslušnosti in premagovanja ovir, pregled objekta, pregled terena, pregled vozil in pregled prtljage,
- usposabljanje vodnika in šolanje službenega psa za izvajanje pregledov v cestnem, železniškem in ladijskem prometu, različnih objektih in različnih terenih, kot so gozd, travniki ipd.,
- taktično pravilna uporaba službenega psa,
- samostojna uporaba službenega psa (vadba, redno delo, sodelovanje z organiziranimi skupinami),
- uporaba službenega psa v paru in v skupini vodnikov.

Materialno-tehnični pogoji za uresničevanje učnega načrta:

- oprema za službenega psa,
- različni vzorci snovi,
- zaščitna sredstva in oprema (zaščita za sluh in vid, zaščitne rokavice, večji komplet prve pomoči v vsakem službenem vozilu, večji komplet prve pomoči za službenega psa),
- različni učni pripomočki (fotoaparat, videokamera, televizor, videorekorder),
- službena vozila, prirejena za prevoz službenega psa,
- različni tereni (klimatsko, geografsko, reliefno), delo v različnih delovnih pogojih (železniške postaje in vlakovne kompozicije, tovorni terminali, mejni prehodi, kontejnerska skladišča, različni objekti, letališče in pristanišče, podzemne jame in drugo) po celotni državi.

Posebnosti pri izvedbi:

- usposabljanje poteka skupinsko in individualno (razlaga, prikaz dela, izvedba vaje, analiza),
- usposabljanje poteka v vseh vremenskih razmerah in po celotni Sloveniji.

4.2.2 Veterina – osnovna znanja in prva pomoč – 11 ur

Cilji usposabljanja so, da udeleženci:

- pridobijo osnovna znanja s področja nujenja prve veterinarske pomoči službenemu psu,
- pridobijo osnovna znanja s področja higiene in namestitvenih pogojev za službenega psa,
- pridobijo osnovna znanja s področja prehrane službenega psa, vključno s pomenom dietne prehrane, merilom za izbor kakovostne hrane idr.,
- se seznani s pomenom ukrepanja pri pojavu posameznih bolezni službenega psa ter s preprečevanjem le-teh,

Vsebine:

- prva veterinarska pomoč službenemu psu,
- higiena in namestitve službenega psa,
- prehrana službenega psa.

Materialno-tehnični pogoji za uresničevanje učnega načrta:

- teoretični del programa se izvaja v predavalnici, ki mora biti ustrezno opremljena (grafoskop, diaproyektor, televizor, videorekorder, prenosni računalnik, LCD-projektor, različni učni pripomočki),
- praktični del programa se izvaja v veterinarski ambulanti in na terenu, za kar je treba zagotoviti zadostno količino sanitetnega materiala ter ostalih sredstev za prvo pomoč psu.

Posebnosti v izvedbi:

- teoretični in praktični del usposabljanja s preizkusom znanja se konča do začetka vmesnega preizkusa.

4.2.3 Kinologija – osnovna znanja – 5 ur

Cilji usposabljanja so, da udeleženci:

- pridobijo osnovna znanja o kinoloških pojmi,
- pridobijo osnovna znanja o izvoru psa in pasemskih skupin,
- pridobijo osnovna znanja o pasemskih službenih psih,
- pridobijo osnovna znanja o možnostih uporabe naravnih zasnov službenega psa pri šolanju,
- se seznani z delom službenega psa na različnih delovnih področjih.

Vsebine:

- kinološki pojmi,
- izvor psa, sistematika pasem, vloga psov,
- službene pasme psov, njihove uporabe,
- temperament in značaj psa,
- nagoni in motivi, vedenje in izražanje psov, sposobnosti učenja psov,

Materialno-tehnični pogoji za uresničevanje učnega načrta:

- program se izvaja v predavalnici, ki mora biti ustrezno opremljena (grafoskop, diaproyektor, televizor, videorekorder, prenosni računalnik, LCD-projektor, različni učni pripomočki).

Posebnosti v izvedbi:

- teoretični del usposabljanja s preizkusom znanja se zaključi do začetka vmesnega preizkusa.

4.2.4 Pogoji in taktika uporabe službenega psa ter vrste in učinki snovi – osnovna znanja ter zakonska osnova – 8 ur

Cilji usposabljanja so, da udeleženci:

- pridobijo znanja s področja snovi,
- se seznani s pravnimi predpisi, ki urejajo to področje dela,
- pravilno ravnanje s snovmi,
- spoznajo postopke in taktiko pregledov z namenom odkritja snovi v prevoznih sredstvih, v objektih, na naravnih terenih in v prtljagi,
- spoznajo pogoje uporabe službenega psa v skladu s predpisi s področja zasebnega varovanja
- spoznajo aktualne novice na tem področju.

Vsebine:

- normativna ureditev na področju snovi,
- klasifikacija snovi,
- teoretična in praktična predstavitev snovi,
- postopki policistov pri odkrivanju in preiskovanju kršitev s področja snovi,
- postopki pri zavarovanju odkritih snovi in opozorila glede osebne zaščite,
- pomen predhodnih sestavin za izdelavo snovi,
- zbiranje obvestil na terenu,
- uporaba službenega psa pri odkrivanju snovi,
- pogoji uporabe službenega psa v skladu s predpisi s področja zasebnega varovanja
- predstavitev izbranega primera in razprava.

Materialno-tehnični pogoji za uresničevanje učnega načrta:

- teoretični del programa se izvaja v predavalnici, ki mora biti ustrezno opremljena (grafoskop, diaporojektor, televizor, videorekorder, prenosni računalnik, LCD-projektor, drugi učni pripomočki).

Posebnosti pri izvedbi:

- usposabljanje poteka v obliki učne delavnice (študije primerov, razprava),
- usposabljanje vodijo delavci službe policije.

5 DIDAKTIČNO-METODOLOŠKI PRISTOP IN IZVEDBA

Didaktično-metodološki pristop:

- predavanje,
- razprava,
- predstavitev dela,
- študija primerov,
- urjenje,
- izmenjava izkušenj.

Način dela:

- delo v skupinah, delo v parih,
- samostojno delo.

6 POGOJI ZA NAPREDOVANJE IN DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoj za napredovanje po programu so uspešno opravljeni vsi teoretični in praktični preizkusi znanja pri posameznih navedenih vsebinah, ki so predvidene, ter uspešno opravljen praktični začetni, vmesni in zaključni preizkus s službenim psom.

Začetni preizkus se izvede v prvem mesecu usposabljanja, vmesni preizkus se izvede po preteku polovice usposabljanja, zaključni preizkus pa se izvede na koncu usposabljanja.

Začetni, vmesni in zaključni praktični preizkus vodnik s svojim službenim psom opravlja pred tričlansko komisijo, ki jo predlaga vodja šole. Komisija je sestavljena iz vodje komisije in dveh članov komisije. Vodja komisije je eden izmed inštruktorjev šole, člana komisije sta izbrana izmed vodnikov službe policije, ki delajo na delovnem področju vodnika službenega psa za specialistično uporabo. Imenovana komisija ocenjuje delo vodnika in delo službenega psa.

Pogoj za opravljanje zaključnega preizkusa je uspešno opravljen začetni in vmesni preizkus ter vsi preizkusi, navedeni v točki 7 tega programa.

Pisne, ustne in praktične preizkuse znanja vodnika pri posameznih predmetih, razen praktičnega začetnega, vmesnega in zaključnega preizkusa, izvede tričlanska komisija, ki jo sestavljajo nosilec predmeta in dva inštruktorja šole. Komisijo določi vodja šole. Preizkusi potekajo med potekom oziroma ob zaključku usposabljanja. Ob neuspehu pri pisnem, ustnem ali praktičnem preizkusu znanja pri posameznih vsebinah ima vodnik pravico opravljati preizkus v drugem roku, ki ga določi nosilec predmeta. Rok mora biti določen v času trajanja usposabljanja najkasneje do dneva pred začetkom zaključnega preizkusa.

V primeru negativne ocene vodnika in/ali službenega psa na začetnem preizkusu, se usposabljanje prekine. Komisija poda pisno oceno ter razloge za prekinitev usposabljanja.

Ob negativni oceni vodnika in/ali službenega psa na vmesnem preizkusu imenovana komisija oceni razloge za negativno oceno in sposobnost vodnika in/ali službenega psa, za nadaljevanje usposabljanja. Ob pozitivnem mnenju komisije se usposabljanje nadaljuje, v primeru negativnega mnenja se usposabljanje prekine. Komisija poda pisno oceno ter razloge za prekinitev usposabljanja.

Ob negativni oceni vodnika in/ali službenega psa na zaključnem preizkusu imenovana komisija določi rok za ponovno izvedbo zaključnega preizkusa, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 60 dni po prvi izvedbi zaključnega preizkusa. Prav tako predlaga izvedbo potrebnih ukrepov in ob dogovorjenem roku opravi ponovni zaključni preizkus.

Če vodnik in/ali službeni pes tudi na ponovnem zaključnem preizkusu dosežeta negativno oceno, nimata več možnosti za ponavljanje zaključnega preizkusa ali osnovnega tečaja.

Šola lahko kadarkoli poda predlog za prekinitev usposabljanja ali izvedbo predčasnega preizkusa vodnika in/ali psa.

6.1 Posebni pogoji

Vodnik je dolžan obiskovati predavanja v okviru programa in dejavno sodelovati pri vseh oblikah usposabljanja.

Med usposabljanjem vodnik sam skrbi za službenega psa, za katerega je zadolžen (prehrana, oskrba, nega službenega psa, higiena namestitvenih kapacitet), za higieno službenih vozil, ki jih uporablja pri izvedbi programa usposabljanja in za hrambo ter nego opreme, ki jo uporablja za vadbo.

Vodnik se je dolžan seznaniti z različnimi vrstami zaščitnih sredstev in jih pri vadbi s službenimi psi dosledno uporabljati. Usposabljanje se izvaja pretežno na prostem v vseh vremenskih razmerah.

7 PREIZKUS STROKOVNE USPOSOBLJENOSTI

Postopek preizkusa strokovne usposobljenosti kandidata za vodnika in službenega psa, prijave, postopek in merila priznavanja strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, prijave ter izdaja potrdil, poteka v skladu s pravilnikom, ki ureja strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje varnostnega osebja, razen če ni s tem programom in odredbo o določitvi programa določeno drugače.

V skladu s tem programom se opravi začetni, vmesni in zaključni preizkus strokovne usposobljenosti, ki ga organizira šola.

Začetni, vmesni in zaključni preizkus strokovne usposobljenosti kandidata za vodnika in službenega psa se opravlja pred komisijo, ki jo določi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Komisija ugotavlja strokovno usposobljenost kandidata za vodnika in službenega psa, v skladu s cilji tega programa. Na preizkusu je lahko prisoten tudi predstavnik delodajalca kandidata za vodnika.

Po končanem preizkusu komisija poda pisno oceno o uspešnosti preizkusa. V opisni oceni komisija navede: ime, priimek in delodajalca vodnika ter ime, pasmo, spol, datum rojstva in številka mikročipa službenega psa. Na koncu opisne ocene mora komisija za vsakega vodnika in službenega psa podati oceno izvedbe preizkusa in sicer: uspešno ali neuspešno.

Organizator preizkusa kandidatu izda potrdilo o uspešno opravljenem preizkusu strokovne usposobljenosti, katerega priloga je opisna ocena komisije.

Znanje udeležencev programa usposabljanja se preverja na naslednje načine:

Vsebine	Pisno	Ustno	Praktični preizkus
Veterina – osnovna znanja in prva pomoč	DA	DA	DA
Kinologija – osnovna znanja	DA	DA	NE
Pogoji in taktika uporabe službenega psa ter vrste in učinki snovi – osnovna znanja ter zakonska osnova	DA	DA	NE
Praktični del: začetni preizkus s službenim psom	NE	NE	DA
Praktični del: vmesni preizkus s službenim psom	NE	NE	DA
Praktični del: zaključni preizkus s službenim psom	NE	NE	DA

7.1 Izpitni katalog za izvedbo začetnega preizkusa vodnika in službenega psa za odkrivanje snovi

7.1.1 Splošna določila

Na začetnem preizkusu se delo vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi ocenjuje po kriterijih, določenih v tem poglavju.

Komisija po poteku začetnega preizkusa poda pisno oceno o primernosti vodnika in službenega psa za nadaljevanje usposabljanja.

Za pravilen in nemoten potek vmesnega preizkusa ter nemoteno delo komisije skrbi vodja preizkusa, ki ga določi vodja šole.

Delo vodnika in službenega psa na začetnem preizkusu komisija ocenjuje po spodaj navedenih kriterijih.

Službenega psa se ocenjuje na podlagi njegovih značajskih lastnosti. Službeni pes mora imeti primeren značaj in temperament. Mora se samozavestno odzivati na različne spodbude in dražljaje iz okolja, kot so glasen hrup, premagovati različne ovire in stopnice, se gibati po nenavadnih površinah in zanj novih območjih, se gibati v naseljih in doživljati različne moteče dejavnike. Službeni pes mora kazati določeno raven radovednosti in socializacije. Pri delu mora biti vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Pripravljenost do sodelovanja z vodnikom je odvisna tudi od navezanosti med psom in vodnikom, temperamenta psa in njegovega fizičnega stanja. Službeni pes mora biti pripravljen delovati v vsakem okolju in se mu prilagoditi. Na službenega psa ne smejo negativno vplivati neprijetni fizični in čustveni občutki. Službeni pes mora biti psihično stabilen, socializiran, z močno izraženimi nagoni ter pripravljen za sodelovanje z vodnikom.

7.1.2. Navezava

Vodnik spusti službenega psa brez vrvic, da se začne prosto sprehajati po okolici, po nekajminutnem sprehajanju vodnik pokliče svojega službenega psa (brez uporabe »motivatorja«, kot je hrana ali igrača). V nadaljevanju član komisije službenega psa zadrži, vodnik se pa odmakne od službenega psa najmanj 50 metrov in se skrije tako, da ga službeni pes ne vidi, nato spremljevalec spusti službenega psa.

Službeni pes mora biti pri tem živahen in sproščen, imeti mora željo po sodelovanju z vodnikom, kazati zanimanje za okolico, dražljaji iz okolice ga ne smejo motiti, na klic mora živahno in sproščeno priteči do vodnika. Pri oddaljevanju vodnika od službenega psa mora imeti službeni pes željo po zasledovanju in iskanju svojega vodnika.

7.1.3 Plenilski nagon

Vodnik spusti službenega psa brez vrvica, da se ta začne prosto sprehajati po okolici. Na znak delovne skupine se vodnik poigra s službenim psom. V nadaljevanju vodnik službenemu psu odvzame igračo in jo dvigne visoko nad glavo ter jo drži popolnoma pri miru, nato vodnik igračo vrže iz vidnega polja službenega psa ter na znak delovne skupine službenega psa spusti. Zadnje dejanje se večkrat ponovi v različnih okoliščinah na terenu, v objektu in vozilu.

Službeni pes mora biti med igro živahen in sproščen, imeti mora željo po igri z vodnikom, takrat ko predmet miruje, mora kazati veliko željo po predmetu, predmet mora iskati motivirano, intenzivno in vztrajno, pri tem ga dražljaji iz okolice ne smejo motiti. Službeni pes mora biti pri iskanju sposoben visoke koncentracije in se ne sme obremenjevati z ovirami, na katere naleti med iskanjem.

7.1.4 Odziv na pok

Službenega psa preizkusimo tako, da uporabimo sredstvo, ki povzroči pok. To najprej izvedemo v oddaljenosti 30 metrov, nato vajo nekajkrat ponovimo s postopnim skrajševanjem razdalje med službenim psom in mestom poka. Vajo po potrebi izvedemo tudi med preizkušanjem plenilskega nagona.

Pri poku mora biti službeni pes miren, dražljaj poka iz okolice mora pes sprejeti brez znakov strahu, kazati mora zanimanje za mesto poka.

7.1.5 Psihična stabilnost

Vodnik se s službenim psom na vrvici sprehaja po različnih območjih. Komisija mora med sprehodom vodnika in službenega psa povzročati različne moteče dejavnike iz okolja, ki morajo biti nenadni, nepredvideni in v neposredni bližini službenega psa. Ob vsakem motečem dejavniku mora vodnik spustiti vrvico.

Službeni pes se mora na moteče dejavnike odzivati mirno in sproščeno, kazati mora zanimanje za mesto motečega dejavnika. Kljub morebitnemu začetnemu strahu se mora takoj nato odzvati samozavestno in odločno brez odstopanj.

7.1.6 Socializacija

Vodnik se s službenim psom na vrvici sprehaja po urbanem okolju, kjer je večje število ljudi in različnih prevoznih sredstev. V nadaljevanju se morata vodnik in službeni pes sprehoditi po zaprtih objektih. Med sprehodom mora službeni pes premagati čim večje število naravnih ovir, kot so gladka tla, temni in ozki prostori, odprte in zaprte stopnice, hoja po višini in podobno.

Med sprehodom po urbanem okolju in med premagovanjem naravnih ovir se mora službeni pes obnašati sproščeno in samozavestno. Za dogajanja v okolici mora kazati zanimanje in samostojno premagovati vse naravne ovire.

7.2 Izpitni katalog za izvedbo vmesnega preizkusa vodnika in službenega psa za odkrivanje snovi

7.2.1 Splošna določila

Na usposabljanju se delo vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi ocenjuje ob vmesnem preizkusu po kriterijih, določenih v tem poglavju.

Komisija ob poteku vmesnega preizkusa izpolnjuje ocenjevalni list, kamor vpiše ime in priimek vodnika, ime službenega psa, datum in zaporedno številko vodnika, število doseženih točk in oceno za vsakega posameznega vodnika in službenega psa pri vsaki posamezni vaji. Ob koncu preizkusa se vse dosežene točke seštejejo in določi se skupna ocena na preizkusu (opisno in z oceno). Vsi člani preizkusne komisije podpisajo ocenjevalni list.

Posamične ocene po disciplinah in skupna ocena se ob koncu vmesnega preizkusa vpišejo v delovno knjižico službenega psa.

Vodnik se mora s službenim psom pred vsako disciplino pri komisiji prijaviti in po opravljeni vaji tudi odjaviti. Službeni pes je opremljen z opremo, ki jo potrebuje za opravljanje posamezne vaje.

Vodnik izvede prijavo tako, da s službenim psom, pripetim na kratki vrvi, stopi pred člane komisije (službeni pes sedi ob njegovi levi nogi), pove svoje ime in priimek ter izjavi, da se s psom po imenu ... prijavlja na preizkus za določeno vajo. Hkrati komisijo tudi seznani, kako službeni pes nakazuje mesto skritja vzorca snovi. Po zaključku vaje se mora vodnik s službenim psom komisiji tudi odjaviti na smiselno enak način, kot poteka prijava.

Komisija je dolžna vodnika seznanimi z oceno takoj po opravljeni vaji.

Za pravilen in nemoten potek vmesnega preizkusa ter nemoteno delo komisije skrbi vodja preizkusa, ki ga določi vodja šole.

Delo vodnika in službenega psa na vmesnem preizkusu komisija ocenjuje v petih disciplinah, ki so ovrednotene s skupnim številom 500 točk po naslednji razvrstitvi:

A PREGLED VOZIL	100 točk
B PREGLED OBJEKTA	100 točk
C PREGLED TERENA	100 točk
D PREGLED PRTLJAGE	100 točk
E POSLUŠNOST	100 točk

Za pozitivno oceno morata vodnik in službeni pes doseči v disciplinah A, B, C in D najmanj 80 % točk in v disciplini E najmanj 60 % vseh točk.

Če vodnik in/ali službeni pes v eni izmed navedenih disciplin ne dosežeta zahtevanega kriterija, je skupna ocena preizkusa negativna.

Skupna ocena po vmesnem preizkusu se določa po naslednjih merilih glede na skupno število doseženih točk v vseh disciplinah:

Ocene:	
– odlično za doseženih	476 do 500 točk
– prav dobro za doseženih	451 do 475 točk
– dobro za doseženih	426 do 450 točk
– zadostno za doseženih	400 do 425 točk
– nezadostno za doseženih	0 do 399 točk

7.2.2 Potek preizkusa »PREGLED VOZIL«

Točkovanje dela pri pregledu vozil:	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
SKUPAJ:	100 točk

Lastnosti pregleda vozil:

Vodnik s službenim psom pregleduje dve osebni vozili. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije en vzorec snovi. Vzorec je skrit tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 30 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda vozil:

Vodnik s službenim psom pregled opravlja 30 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi tudi vozila in okolico vozil, kjer bo opravljal pregled. Ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Vodnik s službenim psom lahko

opravlja pregled zunanosti vozila na vrvi ali brez nje. Ko voznik spusti službenega psa v pregled, ga mora med pregledom opazovati in po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko voznik po potrebi službenega psa tudi spočije. Pregled se opravlja okoli 10 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po poteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa voznik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora voznik obvestiti komisijo z dvigom roke.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vozniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu:

- voznik vizualno ne pregleda vozil in okolice,
- voznik ne ugotovi smeri vetra,
- voznik odpira vrata vozil, preden jih je službeni pes pregledal,
- voznik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- voznik daje službenemu psu dodatna povelja,
- voznik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- voznik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- Službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- Službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- Službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- Službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- Službeni pes čaka voznika, da mu le-ta pomaga,
- Službeni pes ne pregleduje mest, ki mu jih kaže voznik, je slabo vodljiv,
- Službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes aktivno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes zapušča mesto, kjer je skrita snov,
- Službeni pes se zadržuje na mestu, kjer je skrit vzorec snovi, a ne nakaže najdbe,
- voznik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- Službenemu psu pada motivacija za delo.

7.2.3 Potek preizkusa »PREGLED OBJEKTA«

<u>Točkovanje dela pri pregledu objekta:</u>	
– delo voznika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Lastnosti pregleda objekta:

Vodnik v objektu pregleduje eno sobo v velikosti okoli 20 m². Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije en vzorec snovi. Vzorec je skrit tako, da ga voznik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 30 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda objekta:

Vodnik pregled opravlja 30 minut po skritju vzorca snovi. Vodnik mora pred pregledom pripraviti službenega psa za delo. Vodnik pred pregledom vizualno pregleda prostor, če je to mogoče. V prostor ne vstopa. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Pregled se začne pri vhodu v prostor. Če so vrata zaprta, mora voznik s službenim psom najprej pregledati vrata, šele nato jih lahko odpre. Ko voznik spusti službenega psa v pregled, mora med pregledom službenega psa opazovati. V

prostor lahko vstopi šele, ko je službeni pes prostor pregledal v statičnem delu pregleda. V dinamičnem delu pregleda vodnik službenega psa po potrebi usmerja po prostoru. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Pregled se opravlja približno 10 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po preteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu pri pregledu objekta:

- vodnik vizualno ne pregleda objekta,
- vodnik vstopa v objekt pred začetkom dinamičnega dela pregleda,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- Službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- Službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- Službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- Službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- Službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- Službeni pes ne pregleduje mest, ki mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- Službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes aktivno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- Službeni pes se zadržuje na mestu, kjer je skrit vzorec snovi, a ne nakaže najdbe,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- Službenemu psu pada motivacija za delo.

7.2.4 Potek preizkusa »PREGLED TERENA«

<u>Točkovanje dela pri pregledu terena:</u>	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Lastnosti pregleda na terenu:

Vodnik pregleduje teren v velikosti 30 x 30 korakov. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije en vzorec snovi. Vzorec je skrit tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 30 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda terena:

Vodnik pregled opravlja 30 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi in pregleda tudi teren, kjer bo opravljal pregled. Po potrebi ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, mora med pregledom službenega psa opazovati in ga po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko

vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Pregled se opravlja okoli 10 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po poteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu pri pregledu na terenu:

- vodnik vizualno ne pregleda terena,
- vodnik ne ugotovi smeri vetra,
- vodnik vstopa v območje terena pred začetkom dinamičnega dela pregleda,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- Službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- Službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- Službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- Službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- Službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- Službeni pes ne pregleduje mest, ki mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- Službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes aktivno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- Službeni pes se zadržuje na mestu, kjer je skrit vzorec snovi, a ne nakaže najdbe,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- Službenemu psu pada motivacija za delo.

7.2.5 Potek preizkusa »PREGLED PRTLJAGE«

<u>Točkovanje dela pri pregledu prtljage:</u>	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Lastnosti pregleda na terenu:

Vodnik pregleduje pet kosov prtljage. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije en vzorec snovi. Vzorec je skrit tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 30 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda terena:

Vodnik pregled opravlja 30 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi in pregleda tudi teren, kjer bo opravljal pregled. Po potrebi ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, mora med pregledom službenega psa opazovati in ga po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Pregled se opravlja okoli 10 minut. Če komisija meni,

da je službeni pes po poteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu pri pregledu na terenu:

- vodnik vizualno ne pregleda celotne prtljage,
- vodnik ne ugotovi smeri vetra,
- vodnik vstopa v območje prtljage pred začetkom dinamičnega dela pregleda,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- Službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- Službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- Službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- Službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- Službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- Službeni pes ne pregleduje mest, ki mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- Službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes aktivno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- Službeni pes se zadržuje na mestu, kjer je skrit vzorec snovi, a ne nakaže najdbe,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- Službenemu psu pada motivacija za delo.

7.2.6 Potek preizkusa »POSLUŠNOST«

Potek preizkusa »POSLUŠNOST«

<u>Točkovanje dela pri poslušnosti:</u>	
- hoja ob nogi	20 točk
– naravni odpoklic	20 točk
– ležanje	10 točk
– sedenje	20 točk
– odlaganje z motenjem	10 točk
– premagovanje ovir	20 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Vaje poslušnosti - splošno:

Vaje poslušnosti pri vmesnem preizkusu opravlja vodnik s službenim psom, pripetim na vrvici oziroma pri nekaterih vajah brez vrvice. Pri vajah se ocenjujeta živahnost in vodljivost službenega psa ter medsebojna navezava med vodnikom in službenim psom. Med posameznimi vajami lahko vodnik službenega psa pohvali in ga na kratko sprosti. Vodnika lahko med vajami poslušnosti vodi vodja preizkusa.

Potek preizkusa in ocenjevanje:

VAJA »hoja ob nogi«, povelje »poleg«:

Vodnik začne vajo s privezanim službenim psom na kratki vrvici iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »poleg« in prične s hojo. Službeni pes mora vodnika spremljati ob njegovi levi nogi. Med hojo mora biti vrvica ohlapna. Vodnik v normalni hoji nadaljuje hojo naravnost cca. 40 m, nato izvede obrat in nadaljuje hojo proti izhodišču. V tem delu izvede deset metrov teka ter deset metrov počasne hoje. Deset metrov pred izhodiščem vaje naredi zavoj v desno stran ter čez deset metrov še zavoj v levo stran. Na koncu se vodnik ustavi, službeni pes pa se mora brez dodatnega povelja usesti poleg vodnikove leve noge v osnovni položaj. S tem je vaja zaključena.

Napake pri izvajanju vaje »hoje ob nogi«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- Službeni pes izvaja vaje brez zanimanja, nesproščeno,
- Službeni pes hodi v stran od vodnika,
- Vaja se izvaja na napeti vrvici,
- Službeni pes med vajo zaostaja ali prehiteva ali hodi v klin.

VAJA »naravni odpoklic«, povelje »ime psa....sem«:

Vaja se začne izvajati na terenu, kjer se opravljajo vaje poslušnosti. Vodnik opravlja vajo s službenim psom na dolgi vrvici. Službeni pes mora na prvo povelje vodnika »ime psa...in sem« priti do vodnika. Pri tem pa ni nujno, da se pred njim usede. S tem je vaja končana, vodnik lahko službenega psa sprosti in pohvali.

Napake pri izvajanju vaje »naravni odpoklic«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- Službeni pes izvaja vajo brez zanimanja, nesproščeno.

VAJA »ležanje«, povelje »prostor«:

Vodnik začne izvajati vajo s privezanim službenim psom na dolgi vrvici iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »prostor« in se oddalji od psa 3 korake. Po prehojenih 3 korakih se vodnik takoj vrne k službenemu psu in stopi na njegovo desno stran. Službeni pes lahko vstane na povelje vodnika. S tem je vaja zaključena, vodnik lahko sprosti službenega psa in ga pohvali.

Napake pri izvajanju vaje »ležanje«, povelje »prostor«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja ali druge znake,
- Službeni pes izvaja vajo brez zanimanja, nesproščeno,
- Službeni pes se počasi, s težavo uleže,
- Službeni pes predčasno vstane.

VAJA »sedenje«, povelje »sedi«:

Vodnik začne vajo s privezanim službenim psom na dolgi vrvici iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »sedi«. Vodnik se oddalji od službenega psa 3 korake, se ustavi in vrne k službenemu psu ter stopi na njegovo desno stran. S tem je vaja končana, vodnik lahko službenega psa sprosti in ga pohvali.

Napake pri izvajanju vaje »sedenje«, povelje »sedi«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- Službeni pes izvaja vaje brez zanimanja, nesproščeno,
- Službeni pes predčasno vstane,
- Službeni pes se počasi usede.

VAJA »odlaganje z motenjem«, povelje »prostor«:

Pred začetkom izvajanja vaj poslušnosti drugega vodnika, prvi vodnik odloži svojega službenega psa na mesto, ki je vnaprej določeno in kamor ga napoti vodja preizkusa. Ko vodnik odloži (pusti)

službenega psa, se mora oddaljiti od službenega psa najmanj 3 korake. Vodnik je lahko obrnjen proti službenemu psu, vendar mu ne sme dajati nobenih dodatnih povelj in/ali znakov. Službeni pes je na prostoru lahko s povodcem. Po zaključku vaj poslušnosti drugega vodnika gre prvi vodnik na znak vodje preizkusa do svojega službenega psa, se postavi na njegovo desno stran in ga po preteku približno 5 sekund sprosti, s tem pa je vaja končana.

Napake pri izvajanju vaje »odlaganje z motenjem«, povelje »prostor«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- Službeni vstaja s prostora,
- Službeni se valja po prostoru.

VAJA »premagovanje ovir«

Vodja preizkusa določi na poligonu pet (5) različnih ovir, ki ne smejo vključevati visokih lestev. Službeni pes mora pod vodstvom vodnika uspešno premagati vse ovire, pri čemer lahko ob morebitnem neuspehu vodnik s službenim psom ponovi premagovanje ovire. Med opravljanjem te vaje je službeni pes lahko pripet na povodcu ali prost.

Napake pri izvajanju vaje »premagovanje ovir«:

- Službeni pes vaje opravlja nesproščeno in ali brez zanimanja,
- Službeni pes se pri preskokih dotika ovir,
- Službeni pes z ovire skoči, namesto da bi se z nje spustil postopoma (po lestvi, po deski in podobno),
- Službeni pes opravlja med vajo fiziološke potrebe,
- Službeni pes zapušča poligon,
- Službeni pes ovire ne premaga kljub pomoči vodnika.

7.3 Izpitni katalog za izvedbo zaključnega preizkusa vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi

7.3.1 Splošna določila

Strokovna usposobljenost za delo vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi se ocenjuje ob zaključnem preizkusu po kriterijih, določenih v tem poglavju. Po istih kriterijih se opravi tudi preizkus strokovne usposobljenosti vodnika in službenega psa, ki ga je potrebno opraviti najmanj enkrat letno.

Komisija ob poteku zaključnega preizkusa izpolnjuje ocenjevalni list, kamor vpiše ime in priimek vodnika, ime službenega psa, datum in zaporedno številko vodnika, število doseženih točk in oceno za vsakega posameznega vodnika in službenega psa pri vsaki posamezni vaji. Ob koncu preizkusa se vse dosežene točke seštejejo in določi se skupna ocena na preizkusu (opisno in z oceno). Vsi člani preizkusne komisije podpišejo ocenjevalni list.

Posamične ocene po disciplinah in skupna ocena se ob koncu zaključnega preizkusa vpišejo v delovno knjižico službenega psa.

Vodnik se mora s službenim psom pred vsako disciplino pri komisiji prijaviti in po opravljeni vaji tudi odjaviti. Službeni pes je opremljen z opremo, ki jo potrebuje za opravljanje posamezne vaje.

Vodnik izvede prijavo tako, da s službenim psom, pripetim na kratki vrvi, stopi pred člane komisije (službeni pes sedi ob njegovi levi nogi), pove svoje ime in priimek ter izjavi, da se s psom po imenu ... prijavlja na preizkus za določeno vajo. Hkrati komisijo tudi seznani, kako službeni pes nakazuje mesto skritja vzorca snovi. Po zaključku vaje se mora vodnik s službenim psom komisiji tudi odjaviti na smiselno enak način, kot poteka prijava.

Komisija je dolžna vodnika seznanimi z oceno takoj po opravljeni vaji.

Za pravilen in nemoten potek vmesnega preizkusa ter nemoteno delo komisije skrbi vodja preizkusa, ki ga določi vodja šole.

Delo vodnika in službenega psa na vmesnem preizkusu komisija ocenjuje v petih disciplinah, ki so ovrednotene s skupnim številom 500 točk po naslednji razvrstitvi:

A PREGLED VOZIL	100 točk
B PREGLED OBJEKTA	100 točk
C PREGLED TERENA	100 točk
D PREGLED PRTLJAGE	100 točk
E POSLUŠNOST	100 točk

Za pozitivno oceno morata vodnik in službeni pes doseči v disciplinah A, B, C in D najmanj 80 % točk in v disciplini E najmanj 60 % vseh točk.

Če vodnik in/ali službeni pes v eni izmed navedenih disciplin ne dosežeta zahtevanega kriterija, je skupna ocena preizkusa negativna.

Skupna ocena po zaključnem preizkusu se določa po naslednjih merilih glede na skupno število doseženih točk v vseh disciplinah:

Ocene:	
– odlično za doseženih	476 do 500 točk
– prav dobro za doseženih	451 do 475 točk
– dobro za doseženih	426 do 450 točk
– zadostno za doseženih	400 do 425 točk
– nezadostno za doseženih	0 do 399 točk

7.3.2 Potek preizkusa »PREGLED VOZIL«

Točkovanje dela pri pregledu vozil:	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
SKUPAJ:	100 točk

Lastnosti pregleda vozil:

Vodnik s službenim psom pregleduje tri osebna vozila. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije od 0 do 3 vzorce snovi. Vzorec je lahko skrit tako na zunanosti kot notranosti vozila in sicer tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 60 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda vozil:

Vodnik pregled opravlja 60 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi tudi vozila in okolico vozil, kjer bo opravljal pregled. Ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Vodnik s službenim psom lahko opravlja pregled zunanosti vozila na vrvi ali brez nje. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, ga mora med pregledom opazovati ter po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Vodnik s službenim psom lahko pregled izvaja največ 20 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po preteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke. Ko vodnik s službenim psom zaključi pregled mora komisiji poročati koliko je našel vzorcev snovi.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu:

- vodnik ne pregleda in ne pripravi vozila pred pregledom,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- službeni pes ne pregleduje mesta, kjer mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- službenemu psu pade motivacija za delo.

7.3.3 Potek preizkusa »PREGLED OBJEKTA«

<u>Točkovanje dela pri pregledu objekta:</u>	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Lastnosti pregleda objekta:

Vodnik v objektu pregleduje dve sobi, vsaka je velika približno 20 m². Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije od 0 do tri vzorce snovi. Vzorec je skrit tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 60 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda objekta:

Vodnik pregled opravlja 60 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi tudi prostor, kjer bo opravljal pregled. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Po potrebi ugotovi smer vetra. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, ga mora med pregledom opazovati ter po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Vodnik s službenim psom lahko pregled izvaja največ 20 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po preteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke. Ko vodnik s službenim psom zaključi pregled mora komisiji poročati koliko je našel vzorcev snovi.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu:

- vodnik ne pregleda in ne pripravi objekta pred pregledom,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- službeni pes ne išče, ampak teka po objektu,
- službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- službeni pes ne pregleduje mesta, kjer mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- službenemu psu pada motivacija za delo.

7.3.4 Potek preizkusa »PREGLED TERENA«

<u>Točkovanje dela pri pregledu terena:</u>	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk

– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorca snovi	15 točk
SKUPAJ:	100 točk

Lastnosti pregleda na terenu:

Vodnik pregleduje teren v velikosti 50 x 50 korakov. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije od 0 do 3 vzorce snovi. Vzorec je skrit tako, da ga vodnik ne vidi in je neopazen tudi za službenega psa. Komisija vzorec skrije 60 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda na terena:

Vodnik pregled opravlja 60 minut po skritju vzorca snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi in pregleda tudi teren, kjer bo opravljal pregled. Po potrebi ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, ga mora med pregledom opazovati ter po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Vodnik s službenim psom lahko pregled izvaja največ 20 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po preteku časa še sposoben iskanja, vzorca pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorca mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke. Ko vodnik s službenim psom zaključi pregled mora komisiji poročati koliko je našel vzorcev snovi.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu:

- vodnik ne pregleda in ne pripravi terena pred pregledom,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- službeni pes ne pregleduje mesta, kjer mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa.

7.3.5 Potek preizkusa »PREGLED PRTLJAGE«

<u>Točkovanje dela pri pregledu prtljage:</u>	
– delo vodnika (priprava službenega psa in taktika pregleda)	10 točk
– vztrajnost in intenzivnost službenega psa pri delu	35 točk
– samostojnost službenega psa pri delu	30 točk
– vodljivost službenega psa	10 točk
– nakazovanje vzorcev snovi	15 točk
SKUPAJ:	100 točk

Lastnosti pregleda na terenu:

Vodnik pregleduje sedem kosov prtljage. Pred izvedbo pregledov tričlanska komisija predhodno skrije od 0 do 3 vzorce snovi. Vzorci so skriti tako, da jih vodnik ne vidi in so neopazni tudi za službenega psa. Komisija vzorce skrije 30 minut pred opravljanjem pregledov.

Potek preizkusa in ocenjevanje pregleda terena:

Vodnik pregled opravlja 30 minut po skritju vzorcev snovi. Pred pregledom mora pripraviti službenega psa za delo. Pripravi in pregleda tudi teren, kjer bo opravljal pregled. Po potrebi ugotovi smer vetra. Pri začetni motivaciji mora službeni pes ležati ali sedeti. Ko vodnik spusti službenega psa v pregled, mora med pregledom službenega psa opazovati in ga po potrebi pravilno voditi. Med pregledom lahko vodnik po potrebi službenega psa tudi spočije. Pregled se opravlja okoli 10 minut. Če komisija meni, da je službeni pes po poteku časa še sposoben iskanja, vzorcev snovi pa vodnik s službenim psom ni našel, lahko komisija pregled podaljša. O najdbi vzorcev snovi mora vodnik obvestiti komisijo z dvigom roke.

Službeni pes mora biti pri delu vztrajen, imeti mora visoko sposobnost koncentracije in pripravljenost slediti vodniku. Službeni pes mora iskanje izvajati samostojno, motivirano, sproščeno, intenzivno in sistematično. Službeni pes snov praviloma nakaže pasivno ali proaktivno, kar pomeni, da se službeni pes ob najdbi vzorcev snovi uleže, usede, otrpne ali laja.

Napake pri delu pri pregledu na terenu:

- vodnik vizualno ne pregleda celotne prtljage,
- vodnik ne ugotovi smeri vetra,
- vodnik vstopa v območje prtljage pred začetkom dinamičnega dela pregleda,
- vodnik nepravilno pripravi službenega psa za delo,
- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- vodnik nepravilno vodi službenega psa med delom (nesistematično),
- vodnik nepravilno podtakne predmet za igranje,
- Službeni pes opravlja pregled nesistematično in nesamostojno,
- Službeni pes zapušča območje, kjer se opravlja pregled,
- Službeni pes ne išče, ampak teka po območju,
- Službeni pes opravlja potrebo med pregledom,
- Službeni pes čaka vodnika, da mu le-ta pomaga,
- Službeni pes ne pregleduje mest, ki mu jih kaže vodnik, je slabo vodljiv,
- Službeni pes lažno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes aktivno nakazuje vzorec snovi,
- Službeni pes zapušča mesto, kjer je skrit vzorec snovi,
- Službeni pes se zadržuje na mestu, kjer je skrit vzorec snovi, a ne nakaže najdbe,
- vodnik uporabi prisilo zoper službenega psa (pomeni tudi oceno negativno za disciplino),
- nesproščenost službenega psa,
- Službenemu psu pada motivacija za delo.

7.3.6 Potek preizkusa »POSŁUŠNOST«

<u>Točkovanje dela pri poslušnosti:</u>	
- hoja ob nogi	20 točk
– naravni odpoklic	10 točk
– ležanje	10 točk
– sedenje	20 točk
– odlaganje z motenjem	20 točk
– premagovanje ovir	20 točk
<u>SKUPAJ:</u>	100 točk

Vaje poslušnosti - splošno:

Vaje poslušnosti na zaključnem preizkusu opravlja vodnik s službenim psom brez vrvic. Pri vajah se ocenjujeta živahnost in vodljivost službenega psa, medsebojna navezava vodnika in službenega psa ter dodelanost posamezne vaje. Med posameznimi vajami lahko vodnik službenega psa pohvali in ga na kratko sprost. vodnik lahko pri vajah poslušnosti vodi vodja preizkusa.

Potek preizkusa in ocenjevanje:

VAJA »hoja ob nogi«, povelje »poleg«:

Vodnik začne vajo s službenim psom brez vrvic iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »poleg« in prične s hojo. Službeni pes mora vodnika spremljati ob njegovi levi nogi. Vodnik v normalni hoji nadaljuje hojo naravnost cca. 40 m, nato izvede obrat in nadaljuje hojo proti izhodišču. V tem delu izvede deset metrov teka ter deset metrov počasne hoje. Deset metrov pred izhodiščem vaje naredi zavoj v desno stran ter čez deset metrov še zavoj v levo stran. Na koncu se vodnik ustavi, službeni pes pa se mora brez dodatnega povelja uvesti poleg vodnikove leve noge v osnovni položaj. S tem je vaja zaključena.

Napake pri izvajanju vaje »hoje ob nogi«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- Službeni pes izvaja vaje brez zanimanja, nesproščeno,
- Službeni pes hodi v stran od vodnika,
- Službeni pes med vajo zaostaja ali prehiteva ali hodi v klin.

VAJA »naravni odpoklic«, povelje »ime psa...sem«:

Vaja se začne izvajati na terenu, kjer se opravljajo vaje poslušnosti. Vodnik opravlja vajo s službenim psom brez vrvic. Vrvico vodnik pred izvajanjem vaje pospravi v žep ali si jo obesi prek ramena. Službeni pes mora na povelje vodnika »sem« priti do vodnika P ter se uvesti pred njim. S tem je vaja končana, vodnik lahko službenega psa sprost in ga pohvali.

Napake pri izvajanju vaje »naravni odpoklic«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja ali druge znake,
- službeni pes seda postrani,
- službeni pes izvaja vajo brez zanimanja, nesproščeno.

VAJA »ležanje«, povelje »prostor«:

Vodnik začne izvajati vajo s službenim psom, brez vrvic iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »prostor«, nato se od njega oddalji 20 korakov. Med hojo se vodnik ne sme ustavljati, prekiniti hoje ali se ozirati proti službenemu psu. Po prehojenih 20 korakih se vodnik ustavi in vrne k službenemu psu ter stopi na njegovo desno stran. Službeni pes lahko vstane na povelje vodnika. S tem je vaja zaključena, vodnik lahko sprost službenega psa.

Napake pri izvajanju vaje »ležanje«, povelje »prostor«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja ali druge znake,
- službeni pes izvaja vajo brez zanimanja, nesproščeno,
- službeni pes se počasi, s težavo uleže,
- službeni pes predčasno vstane.

VAJA »sedenje in odpoklic«, povelja »sedi«, »ime psa sem«:

Vodnik začne vajo s službenim psom brez vrvic iz osnovnega položaja. Vodnik poveljuje službenemu psu povelje »sedi«. Vodnik se oddalji od službenega psa 10 korakov, se ustavi in obrne proti službenemu psu. Po kratkem premoru, ki traja približno 5 sekund, vodnik na znak vodje preizkusa pokliče službenega psa. Ta mora na klic vodnika živahno priteči in brez dodatnih povelj sedeti tesno pred vodnika. S tem je vaja zaključena.

Napake pri izvajanju vaje »sedenje in odpoklic«, povelja »sedi«, »ime psa sem«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja ali druge znake,
- službeni pes se usede postrani,
- službeni pes izvaja vaje brez zanimanja, nesproščeno,
- službeni pes predčasno vstaja ali prihaja k vodniku,
- službeni pes se počasno usede,
- službeni pes počasi pride k vodniku,
- službeni pes se nenatančno usede pred vodnika.

VAJA »odlaganje z motenjem«, povelje »prostor«:

Pred začetkom izvajanja vaj poslušnosti drugega vodnika prvi vodnik odloži svojega službenega psa na mesto, ki je vnaprej določeno in kamor ga napoti vodja preizkusa. Ko vodnik odloži (pusti) službenega psa, se mora oddaljiti od službenega psa najmanj 10 metrov. Vodnik je lahko obrnjen proti službenemu psu, vendar mu ne sme dajati nobenih dodatnih povelj in/ali znakov. Službeni pes je na prostoru brez povodca, lahko pa ima nagobčnik. Med odlaganjem službenega psa gre med službenim psom in vodnikom skupina ljudi. Službenega psa to ne sme motiti. Po zaključku vaj poslušnosti drugega vodnika gre prvi vodnik na znak vodje preizkusa do svojega službenega psa, se postavi na njegovo desno stran in ga po preteku približno 5 sekund sprosti, s tem pa je vaja zaključena.

Napake pri izvajanju vaje »odlaganje z motenjem«, povelje »prostor«:

- vodnik daje službenemu psu dodatna povelja,
- službeni pes vstaja s prostora.

VAJA »premagovanje ovir«:

Vodja preizkusne komisije določi na poligonu pet (5) različnih ovir, ki vključujejo tudi visoke lestve. Službeni pes mora pod vodstvom vodnika uspešno premagati vse ovire, pri čemer lahko ob morebitnem neuspehu vodnika s službenim psom ponovi premagovanje ovire. Med opravljanjem te vaje je službeni pes lahko pripet na povodcu ali prost.

Napake pri izvajanju vaje »premagovanje ovir«:

- službeni pes vaje opravlja nesproščeno in/ali brez zanimanja,
- službeni pes z ovire skoči, namesto da bi se z nje spustil postopoma (po lestvi, po deski in podobno),
- službeni pes opravlja med vajo fiziološke potrebe,
- službeni pes zapušča poligon,
- službeni pes ovire ne premaga kljub pomoči vodnika.

8 OCENJEVALNI LIST**ZAČETNI, VMESNI, ZAKLJUČNI PREIZKUS
(USTREZNO OBKROŽI)**

za ocenjevanje dela vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi

vodnik: _____ Ime službenega psa: _____

Datum: _____

VAJA	PREGLED VOZIL	Točke	Dosežene točke
1	Delo vodnika (priprava psa in vozila)	10	
2	Vztrajnost in intenzivnost psa pri delu	35	
3	Samostojnost psa	30	
4	Vodljivost psa	10	
5	Nakazovanje vzorca snovi	15	
	SKUPAJ	100	

VAJA	PREGLED OBJEKTA	Točke	Dosežene točke
1	Delo vodnika (priprava psa in objekta)	10	
2	Vztrajnost in intenzivnost psa pri delu	35	
3	Samostojnost psa	30	
4	Vodljivost psa	10	
5	Nakazovanje vzorca snovi	15	
	SKUPAJ	100	

VAJA	PREGLED TERENA	Točke	Dosežene točke
1	Delo vodnika (priprava psa in terena)	10	
2	Vztrajnost in intenzivnost psa pri delu	35	
3	Samostojnost psa	30	
4	Vodljivost psa	10	
5	Nakazovanje vzorca snovi	15	
	SKUPAJ	100	

VAJA	PREGLED PRTLJAGE	Točke	Dosežene točke
1	Delo vodnika (priprava psa in terena)	10	
2	Vztrajnost in intenzivnost psa pri delu	35	
3	Samostojnost psa	30	
4	Vodljivost psa	10	
5	Nakazovanje vzorca snovi	15	
	SKUPAJ	100	

VAJA	POSLUŠNOST	Točke	Dosežene točke
1	Hoja ob nogi	20	
2	Naravni odpoklic	10	
3	Ležanje	10	
4	Sedenje	20	
5	Odlaganje z motenjem	20	
6	Premagovanje ovir	20	
	SKUPAJ	100	

Skupno število doseženih točk: _____

Dosežena ocena (opisno, s številko): _____

Preizkusna komisija:

- vodja (ime, priimek, podpis) _____
- član (ime, priimek, podpis) _____
- član (ime, priimek, podpis) _____

Potrdilo o usposabljanju

Po končanem usposabljanju prejme vodnik potrdilo o usposabljanju, ki ga izda šola.

9 MATERIALNI POGOJI

Glavnina praktičnega dela programa usposabljanja se izvede na različnih terenih (travniki, njiva, gozd in podobno), na različnih območjih z različnimi klimatskimi pogoji (Primorska, Gorenjska, Notranjska) in v različnih delovnih pogojih (železniške postaje in vlakovne kompozicije, tovorni terminali, mejni prehodi, kontejnerska skladišča, različni objekti, letališče in pristanišče, podzemne jame in drugo) na ozemlju celotne republike Slovenije.

Teoretični del programa se izvaja v učilnici šole. Za izvedbo tehničnih pogojev se zagotovi učilnica, grafoskop, tabla, videorekorder, TV, LCD-projektor in vsaj 10 kosov prtljage.

10 KADROVSKE REFERENCE PO VSEBINSKIH SKLOPIH

NAZIV VSEBINSKEGA SKLOPA	IZVAJALEC PROGRAMA	REFERENCE IZVAJALCEV PROGRAMA
Praktično usposabljanje vodnika in službenega psa za zaznavanje prisotnosti snovi	inštruktor	Najmanj srednješolska izobrazba in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja
Veterina – osnovna znanja in prva pomoč	veterinar	Najmanj visokošolska izobrazba, dr. vet. med. in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja
Kinologija – osnovna znanja	veterinar	Najmanj visokošolska izobrazba in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja
Pogoji in taktika uporabe službenega psa ter vrste in učinki snovi – osnovna znanja ter zakonska osnova	delavci službe policije	Najmanj visokošolska izobrazba in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja
Začetni, vmesni in zaključni preizkus	člani komisij	Najmanj višješolska izobrazba (vodja) in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja Najmanj srednješolska izobrazba (član) in najmanj tri leta delovnih izkušenj s strokovnega področja

11 LITERATURA

Organizator pred izvedbo strokovnega usposabljanja pripravi učna gradiva in jih posreduje kandidatu